

Мотозюк Максим Олександрович,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Висотенко Юлія Вікторівна,

викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ОСНОВНІ ТЕХНІКИ ЗБОРУ ІНФОРМАЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ OSINT - ІНСТРУМЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Збір інформації в умовах воєнного стану має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих рішень, захисту населення, національної безпеки держави та протидії ворожим діям. OSINT (Open-Source Intelligence) – це збір інформації з відкритих джерел, який може бути потужним інструментом для отримання важливих даних, коли доступ до традиційних методів збору інформації обмежений.

Під час дії воєнного стану важливим завданням, є збір інформації для аналізу ситуації, розуміння дій сторін конфлікту та виявлення потенційних загроз.

Основними методами збору інформації за допомогою OSINT (Open Source Intelligence) є:

- моніторинг соціальних медіа: соціальні медіа є джерелом важливої інформації про місцеві події, ворожі плани дій і суспільний настрій (важливо відстежувати відгуки, фотографії, відео та повідомлення користувачів);

- моніторинг медіа-простору: аналізуючи національний та місцевий медіа-простір, можливо простежити перебіг подій на локальному та глобальному рівнях і отримувати інформацію про переміщення військ, військові дії, та заяви учасників конфлікту;

- аналіз даних геолокації: за допомогою використання даних геолокації з соціальних мереж, фотографій і відео можливо визначити місце подій, пересування військ і стратегічні цілі;

- моніторинг військових джерел: офіційні заяви військових, прес-релізи та військові форуми надають важливу інформацію про плани, стратегії та розгортання військових сил;

- аналіз супутникових знімків: за допомогою супутників можливо отримати об'єктивну інформацію про стан територій, пересування військ та можливі зміни інфраструктури;

- аналіз відкритих джерел: включає аналіз документів, публікацій, наукових робіт та іншої відкритої інформації, яка може

бути корисною для розуміння контексту конфлікту, включно з політичними та економічними факторами [1, с. 57-59].

Існує цілий ряд спеціалізованих інструментів OSINT, які спеціалізуються на зборі та аналізі відкритих даних, наприклад: Maltego, SpiderFoot та інші.

При використанні цих методів, з метою отримання повної та об'єктивної інформації, важливо, зібрану інформацію аналізувати та переглядати з різних джерел.

Загальнодоступні відеозаписи (матеріали з мобільних телефонів, відеореєстраторів чи камер спостереження), можуть надати цінну інформацію про те, що відбувається на місці загострення ситуації, дії військових частин та інші важливі аспекти [2, с. 77-81].

За допомогою використання інструментів геопросторового аналізу можливо відстежувати переміщення військ, ідентифікувати стратегічні цілі та зони конфлікту, а також оцінювати військовий потенціал.

Моніторинг транспортних потоків, включно з переміщенням військової техніки, допомагає відстежити пересування військ, постачання зброї та пункти їх концентрації.

Збір інформації в умовах воєнного стану вимагає від аналітика не тільки технічних навичок, але й всебічного розуміння контексту конфлікту, політичних і соціально-культурних факторів, а також вміння аналізувати інформацію в реальному часі та приймати стратегічні рішення [3, с. 11].

В умовах воєнного стану ефективним є аналіз соціальної інженерії, яка полягає у використанні психологічних методів отримання інформації від населення, це встановлення контактів з місцевими жителями, використання публічних джерел інформації для аналізу поведінки та ставлення [4, с. 55-56].

Отримання інформації про фінансові потоки може дати інформацію про можливі стратегічні заходи сторін конфлікту. Аналіз фінансових операцій, руху грошей, закупівель зброї чи матеріальних ресурсів, що дає можливість зрозуміти плани та наміри сторін [5, с. 88-92].

Використання статистичних даних, таких як демографічні, економічні та інші показники, може надати унікальне уявлення про ситуацію в регіоні конфлікту та допомогти передбачити можливий розвиток подій.

Важливою частиною збору розвідданих може бути залучення експертів з різних галузей, таких як військові аналітики, політологи, економісти та інші спеціалісти, які можуть допомогти в інтерпретації та аналізі зібраної інформації.

Особливу увагу слід приділити аналізу військово-технічних характеристик і можливостей сторін конфлікту. Це включає вивчення характеристик зброї, обладнання та тактичних можливостей, а також виявлення можливих слабких місць у військовій доктрині та тактиці.

Використовуючи аналітичні моделі та методи прогнозування, можливо передбачити розвиток ситуації, змодельовати можливі сценарії та визначити оптимальні стратегії дій.

Частиною аналізу є виявлення потенційних ризиків, загроз і розробка заходів щодо їх запобігання та протидії.

Не менш важливою є здатність належним чином контекстуалізувати та інтерпретувати зібрану інформацію з урахуванням політичних, культурних, етнічних та історичних особливостей регіону [6, с. 112-118].

Аналізуючи ситуацію в контексті воєнного стану, важливо брати до уваги гуманітарні аспекти, такі як доступ до медичної допомоги, продовольча безпека, евакуація цивільного населення та інші гуманітарні потреби.

Аналіз дій і планів супротивника може допомогти передбачити його подальші кроки та розробити відповідні контрзаходи.

Використання спеціалізованих розвідувальних ресурсів, таких як дрони, агенти або супутники-шпигуни, може надати додаткову інформацію для збору та аналізу.

Співпраця з міжнародними партнерами та альянсами для обміну інформацією та розробки спільних стратегій, є важливою частиною аналізу ситуації в контексті військового конфлікту.

Ці моменти доповнюють стратегії та методи збору та аналізу інформації в умовах воєнного стану та допомагають створити повну та об'єктивну картину ситуації для прийняття стратегічних рішень [7, с. 45-51].

Створення центральних інформаційних баз даних, які об'єднують інформацію з різних джерел, дозволяє більш ефективно аналізувати та мати повну картину ситуації.

Медіатекстів, таких як новинні статті, коментарі та аналітичні матеріали, може допомогти виявити тенденції суспільного сприйняття подій та ставлення суспільства до конфліктів.

Особливу увагу слід приділити аналізу інформаційних воєн, які можуть бути важливим інструментом під час дії воєнного стану, а також на виявлення дезінформації та пропаганди.

Важливо відстежувати геополітичні зміни в регіоні та світі, оскільки вони можуть впливати на хід конфлікту та стратегічні рішення.

Вивчення психологічних, соціальних і політичних мотивів поведінки сторін конфлікту може надати важливу інформацію для розуміння їхніх дій і намірів.

Використання штучного інтелекту та машинного навчання може значно полегшити процес аналізу великих обсягів даних та виявлення закономірностей, що допомагає прогнозувати події та приймати ефективні стратегічні рішення.

Впровадження технологій блокчейн дозволяє забезпечити надійність, цілісність і конфіденційність даних, що особливо важливо в умовах воєнного конфлікту.

Використання публічних наборів даних і відкритих джерел, таких як: дані із супутникових знімків, відгуки користувачів у соціальних мережах та ін., дають змогу отримати доступ до різноманітної та об'єктивної інформації.

В умовах дії воєнного стану важливо розглядати діяльність у кіберпросторі, оскільки вона може бути головним аспектом гібридної війни. Моніторинг кіберзагроз, атак та інших кібероперацій допомагає реагувати на потенційні загрози, що дає можливість захистити критичну інфраструктуру.

Враховання соціокультурних і релігійних аспектів конфлікту допомагає краще зрозуміти мотивацію і дії сторін і спрогнозувати можливі напрями розвитку ситуації.

Вивчення військово-історичних подій регіону або сторін конфлікту може надати інформацію для аналізу та розуміння поточних подій.

Використання дронів та технології розпізнавання образів і зображення з великої відстані дає можливість виявити переміщення військ, розташування інфраструктури та інших об'єктів.

Використовуючи аналітичні платформи та інструменти візуалізації даних, можливо швидко й ефективно аналізувати великі обсяги інформації та отримувати з них цінну інформацію [8, с. 14 -16].

Отже, збір інформації в умовах воєнного стану є складним і багатогранним процесом, який потребує використання різноманітних стратегій, методів і технологій, що включає аналітику з відкритим кодом, моніторинг соціальних мереж, моніторинг технічних потоків, аналіз геопросторових даних тощо. Ефективна стратегія збору інформації може значно збільшити шанси на успіх у досягненні військових цілей, порятунку життів і наблизити перемогу.

Список використаних джерел

1. «Analyzing OSINT to Predict Future Actions: Research Findings.» RAND Corporation, 2022 /https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RRA1200/RRA1245-1/RAND_RRA1245-1.pdf

2. Bock, Alexander. «OSINT: An Introduction to Open Source Intelligence.» CreateSpace Independent Publishing Platform, 2016.

3. Gordon, Richard H. «Strategic Intelligence: An Introduction.» Westview Press, 2018.

4. Marquis-Boire, Morgan. «Introduction to OSINT» Citizen Lab, University of Toronto, 2017.

5. NATO Open Source Intelligence Reader, 2018.

6. «OSINT Techniques for the Ethical Hacker.» Syngress, 2015.

7. Richards, Edward L. «The Art of Open Source Intelligence: A Warfighter's Guide.» Joint Special Operations University Press, 2019.

8. Smith, Michael B. «Open Source Intelligence (OSINT): Issues for Congress.» Congressional Research Service, 2013.

Нестерчук Яна Олександрівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Марков Михайло Миколайович,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РІЗНОВИДИ НАСИЛЛЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнна агресія з боку РФ внесла свої корективи у наше життя. Україна сьогодні повинна боротися не лише із зовнішнім ворогом, але й дбати про те, щоб права її громадян не порушувалися і в середині держави. Нажаль, кожен із нас по різному реагує на те, що відбувається в країні, люди, перебуваючи у постійному стресі та страху починають поводити себе не так, як зазвичай, і одним із цих наслідків є підвищення рівня насилля в сім'ях. Основна думка полягає в тому – щоб виявити і протидіяти насильству. Перше, що варто згадати це – домашнє насильство. Існує чотири види домашнього насильства:

фізичне, психологічне, сексуальне та економічне. Окремим проявом домашнього насильства можуть бути погрози. Фізичне – умисне нанесення побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до травмування, порушення фізичного чи психічного здоров'я, в окремих випадках – до смерті постраждалого чи постраждалої; психологічне – воно пов'язане з дією однієї людини на психіку іншої особи через словесні образи або погрози, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційний вплив; економічне – це умисне позбавлення людей житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які вони мають передбачене законом право; сексуальне – це зґвалтування, погрози зґвалтування, сексуальні домагання, каліцтва статевих органів, примус до оголення, вагітності, аборту, проституції, а також до споглядання сексуального насильства над іншими людьми тощо [1].

Якщо говорити про відповідальність – то за вчинення домашнього насильства може мати місце притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 173-2 КУпАП та до кримінальної відповідальності за ст. 126-1 КК України, також: